

FATHER'S DAY - NHỚ VỀ CHA TÔI

Jo. Vinh SA

Tôi sinh ra ở một làng quê miền Bắc, có lũy tre xanh bao bọc chung quanh làng.

Làng có 4 cổng, theo phong thủy, có 4 hướng: Đông - Tây - Nam - Bắc. Nhà tôi tọa lạc ở gần cổng Đông.

Làng có cái tên rất là an bình, là làng An Thái, xã An Lạc, huyện Tiên Hưng, tỉnh Thái Bình. Cái tên, mà từ tỉnh xuống đến làng, xã, đều mang danh nghĩa thái bình, an lạc. Dân làng có khoảng trên dưới 25 gia đình, với hơn hai trăm nhân danh. Nhà này cách nhà kia bởi những dậu Mồng Tơi hay giàn mướp, bầu, bí, hoặc những ao bèo nuôi cá. Giữa làng có xây một cái đình, để thờ thần làng. Đình được xây cất trên một cái nền cao ráo sạch sẽ. Đình làng chỉ có mái ngói và ba bức tường chung quanh, phía sau và hai bên hông. Mặt tiền không có cửa, đằng trước có sân rộng. Đình không cửa, mục đích để cho dân làng tự do ra vào tế vái thần làng.

Vì mọi người tin rằng, đây là một nơi linh thiêng, thần thánh phù hộ cho dân làng, nên không ai dám đến phá phách. Trước đình làng có một cái sân lớn, rất rộng, lát gạch bằng phẳng, để những ngày lễ hội, dân trong làng thường tụ tập về đây hội hè, lễ tế và tiệc mừng. Thỉnh thoảng có những đoàn hát bội hay phường chèo về trình diễn ban đêm, hầu hết dân làng kéo nhau đến xem.

Phía bên trái của đình làng có cái ao lớn nuôi cá. Nơi đây gọi là ao cá linh thiêng của thần làng.

Mỗi lần có tiệc tùng, thì các cụ Tiên Chi được mời ngồi trên những tấm chiếu hoa, trải trên nền gạch, phía trong đình, với những mâm cỗ cao cấp dành cho chức sắc, bày biện sẵn trên chiếu, để các Cụ xơi, đánh chén. Còn dân làng, hạng Cùng Đình thì ngồi ngoài sân.

Tạ hạ xin phép, tả dài dòng một tí tẹo, để bà con biết sơ qua, cảnh sinh hoạt làng xóm ở ngoài miền bắc thời xa xưa như thế nào? Trong đó có gia đình tôi.

Mỗi lần Hội Đồng làng mời các đoàn hát bội hay phường chèo về đình làng trình diễn, thì Bố tôi hay dẫn chị em chúng tôi đi xem.

Thời đó tôi là đứa bé, nhỏ nhất trong nhà, khoảng 3 – 4 tuổi gì đó. Khi đi xem hát, người lớn đứng chật cả sân. Tôi nhỏ con, thấp tè, bị người lớn che chắn hết, chẳng trông thấy gì. Nên tôi nũng nịu, cầm tay Bố giật giật. Bố! Bố! Con không thấy gì hết.

Bố ơi! Con không thấy gì hết. Thế là Bố tôi ngồi xum xuông, biểu tôi leo lên cổ của Bố. Vì sợ tôi té, nên hai tay Bố tôi giơ lên, nắm chặt lấy hai đầu gối chân bé nhỏ của tôi, Bố tôi nói: Con phải ôm chặt lấy đầu Bố nghe chưa, coi chừng bị té, rồi Bố tôi đứng dậy. Tôi được ngồi chễm chệ trên vai Bố xem hát. Nhờ ngồi trên cổ của Bố tôi. Tôi trở thành người cao nhất trong đám đông, tôi được xem các vở tuồng trình diễn mấy tiếng đồng hồ, từ đầu đến cuối, một cách rõ ràng.

Đã vậy khi tan hát tuồng ra về, trời đã khuya, Bố tôi sợ tôi đi bộ vấp ngã, nên Bố tôi đã để tôi ngồi nguyên trên cổ, kiệu tôi về tới nhà.

Những buổi tối đi xem hát tuồng, được ngồi trên cổ của Bố, nên tôi được xem đoàn hát trình diễn tỏ tường.

Cũng vậy, cứ mỗi lần có cuộc đấu bóng chuyền của thanh niên (Volleyball) ở sân đình làng, thì Bố tôi cũng kiệu tôi lên vai, cho tôi đi xem, rất thích thú.

Rồi từ từ tôi khôn lớn và to con ra, không được diễm phúc ngồi trên cổ của Bố nữa.

Vượt biên, định cư ở Úc, sau khi lập gia đình, vợ chồng tôi cũng sanh được một thằng boy, nick name của cháu là Kubi, cháu xỏ sữa rất bụ bẫm.

Năm Kubi lên 3 tuổi, một lần tôi dẫn cháu đi coi Adelaide show. Tôi cũng bắt chước Bố tôi, cung kính Kubi trên cổ, đi được khoảng vài trăm mét, thì tôi oải cổ, phải thả cu con xuống, dẫn đi bộ.

Bây giờ nghĩ lại, được ngồi trên cổ Bố mấy tiếng đồng hồ xem hát, tôi thấy thương Bố tôi vô cùng.

- Gia đình tôi hành nghề Đông Y gia truyền, qua 3 thế hệ. Ông Cố Nội tôi và ông Nội của tôi là những danh y ở huyện Tiên Hưng thời đó. Nội tôi, thường sai Bố tôi ra tỉnh Thái Bình bốc thuốc (*ngày xưa các cụ có cái ngôn từ đi “Bốc Thuốc hay đi Bỏ Thuốc”*) tức là ra đại lý lớn của người Hoa ở tỉnh, mua xi vài chục ký thuốc, đủ loại thảo dược khô, đem về cắt vào kho dự trữ, để từ từ phân bổ, theo thang thuốc (*toa thuốc*) do thầy Lang phê cho bệnh nhân. Ông Nội tôi là thầy lang Đông Y chuyên bắt mạch bệnh nhân, phê toa (*Đông y cũng giống như Bác sĩ*), còn Bố tôi trông coi kho thuốc và bốc thuốc theo đơn, toa do ông Nội phê (*giống như Dược sĩ vậy*).

Thập niên 1950, cả dân làng An Thái, xã An Lạc, chỉ có một mình Bố tôi là có một chiếc xe đạp do Pháp sản xuất, loại khung đàn ông. Xe đạp thời đó rất hiếm quý, nó giống như nhà giàu bây giờ có chiếc xe Jaguar hay Roll Roy vậy. Hồi đó, tôi còn nhỏ và lại là con út trong gia đình lúc bấy giờ, nên được Bố tôi cung chiều. Mỗi lần ra tỉnh Thái Bình bốc thuốc, Bố tôi đều cho tôi đi theo. Tôi còn nhớ, Bố tôi ra tới tỉnh Thái Bình, ghé vào tiệm bán bàn, ghé mây tre, mua cho tôi một cái ghế mây nhỏ, loại cho con nít ngồi, rồi Bố tôi thuê thợ cột chặt cái ghế trên sườn xe đạp, phía trước yên xe, gắn ghi đồng tay lái. Ghế chỉ dành cho tôi ngồi. Ngồi trên ghế, hai tay tôi có thể bám vào ghi đồng, lái theo Bố tôi.

Mỗi lần đi đâu, Bố tôi bế tôi lên, ngồi chễm trệ trên chiếc ghế mây, trên sườn xe. Tôi ngồi giữa vòng tay cầm ghi đồng của Bố, nên chẳng sợ té. Hai tay tôi cũng nắm lấy ghi đồng, và được Bố tôi chở đi ngao du nhiều nơi trong tỉnh, huyện và các làng xã, trên những con đường đất gồ ghề, mỗi khi có bệnh nhân gọi đến bắt mạch, hốt thuốc.

Cũng cái xe đạp này, hai cha con tôi, đã cùng với nó, xé hàng rào tre của làng quê trong đêm tối, trốn Việt Minh đi tìm tự do, di cư vào Nam.

Bố tôi trốn khỏi làng, vai vác xe đạp, tay dắt tôi, lội ruộng băng qua cánh đồng trong đêm khuya cô quạnh, trốn bọn dân phòng, công an canh gác ở các cổng làng.

Lội ruộng đêm khuya, trời lại tối đen như mực, vượt cánh đồng sinh lầy, cả chục cây số, suốt đêm tôi cho tới lúc hừng đông, sang ngày hôm sau, thì cha con tôi ra tới huyện Quỳnh Côi...

Vì lội ruộng trời tối mù mịt đêm khuya, tôi té lên, té xuống, bùn dơ hết quần áo, miệng mếu máo khóc, Bố tôi sợ tôi khóc to, sẽ bị lộ tẩy, dân phòng sẽ rình bắt, nên Bố tôi cứ thì thầm dỗ dành tôi nín khóc. Bố nói: Nín đi con, đi chút nữa là ra đến tỉnh, Bố sẽ mua bánh cho ăn... Lội mãi mà không ra đến tỉnh, tôi lại mếu, khóc.

Mãi gần sáng, Cha con tôi mới bước chân lên con đường ra huyện, Bố tôi phải chống xe bên bờ đường, rồi đưa tôi xuống một con mương dẫn nước lên ruộng, cởi quần áo của tôi ra giặt giũ cho sạch bùn, sau đó Bố tôi vắt quần áo cho khô nước, rồi mặc lại cho tôi.

Trốn đi trong đêm khuya, nên cha con tôi không đem theo được bất cứ một thứ gì, ngoài bộ quần áo mặc sẵn. Lúc bấy giờ tôi lạnh và rét run, hai hàm răng gõ vào nhau cầm cập. Bố tôi ôm tôi một lúc cho ấm lại, rồi hai cha con tôi cỡi xe, đạp ra tới ga xe lửa Hải Dương thì xế trưa. Tôi mệt nhoài, ngồi trên ghế mây xe, ngủ gục lúc nào không hay. Bố tôi một tay cầm lái ghi đồng, một tay giữ tôi cho khỏi té.

Ra tới Hải Dương, tôi đói lả, Bố tôi vội vào đồn của Tây xin cơm cho tôi ăn. Lần đầu tiên tôi nhìn thấy các ông lính Tây. Bất chợt tôi thấy một ông Tây đen, tôi sợ khóc thét lên, rồi ôm chặt lấy chân Bố tôi. Bố tôi phải lấy tay che mắt tôi, và dẫn tôi đi ra xa khỏi đồn có bóng Tây đen.

Bố xin được cảm ơn cơm, rồi đem vô trong ga xe lửa Hải Dương dứt cơm cho tôi ăn. Lúc đó tôi mới hết sợ, nhưng vẫn đảo mắt xem có ông Tây đen nào vô nhà ga, hay không?

Vượt thoát ra Hải Dương, Bố tôi dắt xe đạp ra chợ bán, để lấy tiền mãi lộ, đón lên xe lửa ra Hải Phòng, tạm trú nơi lều, tent Thượng Lý chờ xuống tàu thủy di cư vào Nam.

Tôi nghĩ, có lẽ Bố tôi hối tiếc khi phải bán chiếc xe đạp mà Bố đã dùng nó từ lâu năm, gần như nửa cuộc đời để làm phương tiện di chuyển thời đó.

Cuộc đời của tôi. Từ nhỏ đến khi trưởng thành, Bố tôi thường luôn cận kề bên cạnh.

- Ngày tôi bắt đầu đi học. Bố dẫn tôi đến trường làng khai học

- Bố dắt tôi di cư vào Nam

- Bố dẫn tôi lên thượng nguồn sông Đòng Nai chặt cây giang về đan thúng, rỏ rá

- Bố dạy tôi học và làm bài, dạy tôi cách đan rỏ rá để kiếm tiền mưu sinh nơi vùng đất mới định cư

- Bố dẫn tôi xuống đồng ruộng Cái Sắn, tập cho tôi cấy sâu quốc bằm, cấy lúa gieo mạ

- Bố dẫn tôi lên Sài Gòn trọ học

- Bố thường xuyên lên Sài Gòn tiếp tế cho anh em chúng tôi ăn học, cho đến ngày gia đình chúng tôi chuyển hẳn lên Sài Gòn lập nghiệp, buôn bán sinh sống.
- Tôi nhập ngũ vào quân đội, Bố tôi vào tận quân trường thăm nuôi tôi,
- Ra trường, Bố thỉnh thoảng đến đơn vị thăm tôi.
- Ngày 30.4.75 mất nước. Bố dẫn tôi đi ẩn núp.
- Ngày tôi đi tù cải tạo lao động, Bố tôi hai tay xách, nách mang những giỏ đồ ăn đi thăm nuôi.
- Anh em chúng tôi tổ chức đi vượt biên, Bố tôi làm liên lạc viên và tiếp tế những thứ cần thiết.

Chúng tôi thoát khỏi nanh vuốt CS, đến Úc định cư. Người mà anh em chúng tôi bảo lãnh đầu tiên từ VN qua, là Bố Mẹ tôi.

- Tôi lập gia đình ở bên Úc, Bố Mẹ tôi đứng làm chủ hôn.
- Con cái của vợ chồng sinh ra ở Úc, cũng Bố Mẹ tôi trông coi, cho đến lúc chúng khôn lớn, biết đi học.
- Đưa đón cháu chắt đến trường, cũng Bố tôi, cho đến khi những đứa cháu biết đón xe Bus đi học.
- Bố tôi là cây đại thụ, có tàn che bóng mát cho đàn con đến khi Bố nhắm mắt xuôi tay.

Thật đúng với châm ngôn, người Cha như: *Cây cao bóng cả đàn con tựa*

Ngàn năm Ba vẫn ở trong con

Mỗi lần đi tham dự tiệc tùng, họp mặt, ngồi nghe các ca sĩ Karaoke hát bài “Tình Cha” mà mắt tôi rơm rớm lệ:

*Tình Cha ấm áp như vàng thái dương.
Ngọt ngào như dòng nước trôi đầu nguồn.
Suốt đời vì con gian nan.
Án tình đậm sâu bao nhiêu.
Cha ơi! Cha già đầu yêu.*

*Và con nhớ mãi những ngày tháng qua.
Kỷ niệm năm nào khó phai trong lòng.
Nhớ hoài tuổi thơ bên Cha.
Gian khổ ngày đêm chăm lo.
Mong muốn con được lớn khôn.*

*Còn nhớ những ngày ấy, những đêm trường giá lạnh.
Và Cha nằm ôm con sưởi ấm những canh dài.
Nhẹ nhàng ôm con và Cha khẽ nói:
"Ngày con yêu ơi! Con hãy nhớ.
Hãy nhớ lời Cha sống cho nên người và con ơi chớ bao giờ dối gian".*

*Nghèo thì cho sạch, rách sao cho thơm.
Những lời của Cha năm xưa.
Con nguyện ghi sâu trong tim.
Cha ơi! Cha già đầu yêu.*

Giờ đây ngồi nhớ lại những ngày thơ ấu, cảm thấy thật hạnh phúc, khi có Bố bên cạnh.

Bố là người Cha nhân từ, đầy ắp tình yêu thương, luôn hy sinh cho con cái không bờ bến, cho đến khi lâm trọng bệnh, hơi thở yếu ớt.

Bố tôi vẫn còn nói được lời trăng trối với các con: “Hãy yêu thương nhau”. Rồi từ từ nhắm mắt, tắt hơi thở cuối cùng... Bố! Bố ơi! Luyến nhớ và thương Bố vô cùng.

Xin chúc mừng những người, còn có Bố bên cạnh

HAPPY FATHER'S DAY

Jo. Vĩnh SA

*****

